

І. В. Пилипчук
магістрант ННІ педагогіки (Магістратура
8.18010020 "Управління навчальним закладом"
Житомирського державного університету імені
Івана Франка, м. Житомир)
e-mail: irapiliphyk@gmail.com

**Проектні технології як напрям інноваційної діяльності
професійно-технічних навчальних закладів**

*У статті розглядається сутність поняття проектних технологій як
напрямку інноваційної діяльності в навчально-виховному процесі.*

*Особлива увага надається впровадженню проектних технологій в
професійно-технічних навчальних закладах.*

Актуальність теми. Розвиток системи професійно-технічної освіти вимагає від педагогів та майстрів виробничого навчання впровадження у навчально-виховний процес інноваційних технологій. Метод проектів розглядаються сучасною наукою, як одна з повідних технологій інтерактивного навчання. Проектні технології спрямовані на стимулювання інтересу учнів професійно-технічних навчальних закладів до повних знань, розвиток через розв'язання проблем і застосування їх у конкретній діяльності. Проектна діяльність розглядається як чинник розвитку в учнів творчого мислення, формування самостійності, креативності та комунікабельності, як важлива умова становлення особистості у просторі існування [1].

Проблемою вивчення проектних технологій займалися багато українських та зарубіжних вчених, серед яких вільне місце посідає Дж.Дьюї, Ю.Бабанський, У.Кілпатрік, О. Олексюк, В.Сухомлинський, С.Шацький, В.Шульгін. Вивчення у вітчизняній педагогіці актуальність цієї проблеми вивчав О. Макаренко, який в результаті своєї новаторської педагогічної діяльності дійшов висновку про проектування особистості як суб'єкта педагогічної праці. Таку думку не раз висловлював В.Сухомлинський, багатогранну педагогічну спадщину якого сприяє ідея проектування людини. Також дослідження проектної діяльності здійснювали Л. Ващенко, В. Гузеєв, В. Докучаєва, Л. Калініна, І. Осадчий та інші. Використанню методу проектів у методичній роботі присвячено праці Т. Гришиної, Л. Забродської, В. Логвіна, Л. Хоружої та інші [2, с.49].

Проектні технології слід розуміти як цілеспрямовану діяльність зі створення навчального, освітнього, педагогічного, культурного,

технічного або виробничого продукту. Такими проектними технологіями, якими можуть займатися учні професійно-технічних навчальних закладів це різного роду функціональні моделі, науково-дослідницькі розробки, творчі роботи, публікації, програмне забезпечення та інші.

Метою статті є висвітлення сутності впровадження проектних технологій як напряму інноваційної діяльності в професійно-технічні навчальні заклади.

Виклад основного матеріалу. Метод проектів – це спосіб досягнення дидактичної мети через детальну розробку проблеми (технологію), яка повинна завершитися цілком реальним практичним результатом; це сукупність прийомів, дій у їх певній послідовності для досягнення поставленого завдання – вирішення проблеми й оформлення у вигляді певного кінцевого продукту [3].

У науковій літературі та педагогічній практиці проект розглядають як шість "П": проблема, проектування, планування, пошук інформації, продукт, презентація, портфоліо [4, с. 161].

Використання методу проектів дозволяє вирішити цілу низку навчальних, розвиваючих та виховних завдань:

- формувати, розвивати та поглиблювати професійні знання, уміння і навички учнів;
- застосовувати знання, уміння та навички на практиці, в тому числі в нетипових ситуаціях;
- розвивати здатність самостійно здобувати необхідні теоретичні знання та набувати нових практичних умінь;
- формувати уміння самостійно конструювати свої знання;
- активно розвивати критичне мислення;
- активно залучати учнів до творчої діяльності;
- сприяти розвитку таких рис характеру учня, як цілеспрямованість, наполегливість, працьовитість.

Робота над проектом дозволяє педагогу та майстру формувати та розвивати в учнів специфічні уміння та навички проектної діяльності, а саме:

- *проблематизації* – формулювати проблему на основі аналізу запропонованої майстром або педагогом ситуації, а також визначати й оцінювати причини та можливі наслідки існування проблеми;
- *цілепокладання* – ставити мету та формулювати завдання проекту, давати характеристику продукту своєї діяльності;
- *планування* змісту діяльності – визначати, які дії і в якій послідовності слід зробити для вирішення завдань проекту, а також

знаходити оптимальні та ефективні способи, методи, засоби для досягнення мети, наперед прогнозуючи результати діяльності;

- *самоаналізу та рефлексії* – аналізувати результати своєї діяльності, визначати її оптимальність і ефективність, а також оцінювати себе та своїх партнерів у процесі проектної діяльності;
- *пошуку та обробки інформації* – знаходити необхідну інформацію, використовуючи різноманітні джерела; класифікувати та систематизувати її з використанням сучасних технологій прийому, зберігання, передачі інформації; аналізувати та інтерпретувати отриману інформацію в контексті теми проекту; використовувати інформацію для уточнення або зміни плану діяльності;
- *презентації* – подавати результати своєї діяльності та хід роботи як в документальному, так і в усному вигляді.

Проектна діяльність ефективно розвиває в учнів професійно-технічних навчальних закладів навички ділової співпраці (учасникам проекту доводиться, як правило, працювати в групах, а також встановлювати ділові контакти).

Учні набувають комунікативних навичок спілкування та взаємодії:

- уміння слухати та розуміти інших, виражати себе, знаходити компроміс;
- встановлювати та виконувати правила роботи у групі;
- розподіляти обов'язки;
- виконувати доручену частину роботи;
- брати на себе певні обов'язки та відповідальність.

Також головну роль при реалізації проектної технології відіграє як майстер виробничого навчання так і педагог.

Майстер та педагог перетворюється з носія готових знань, всезнаючого організатора навчально-пізнавальної діяльності, консультанта та партнера.

Робота за проектною технологією вимагає від майстра та педагога не стільки викладання, скільки створення умов для появи в учнів інтересу до:

- навчально-пізнавальної діяльності;
- самоосвіти;
- застосування отриманих знань на практиці.

Майстру виробничого навчання доводиться переорієнтовувати свою діяльність та роботу своїх вихованців на різні види самостійної діяльності учнів дослідницького, пошукового та творчого характеру.

У методі проектів акцент ставиться на самостійній роботі учнів, але успішність здійснення цієї методики головним чином залежить від педагога.

Також для успішного впровадження проектної діяльності необхідно щоб педагог та майстер виробничого навчання перетворювались на помічників, порадників, які завжди поряд з учнем. Важливо, щоб між учасниками навчально-виховного процесу переважав демократичний стиль взаємин. Проектна діяльність надає учню широке поле нової для нього діяльності, тим самим сприяє появі широкого кола інтересів, і потім, через них, здійснює вплив на формування переконань та світогляду [5].

Проектні технології у наші дні як вид дослідницької діяльності учнів професійно-технічних навчальних закладів пояснюється тим, що проектування перетворилося на найбільш розповсюджений вид інтелектуальної діяльності людини в усіх галузях: соціально-освітній, виробничій, культурній, науці та техніці, економіці тощо.

Використання проектних технологій у діяльність професійно-технічних навчальних закладів дає змогу навчити дітей самостійно здобувати знання та застосовувати їх на практиці. Спрямування професійно-технічної освіти на профільне навчання робить знання й застосування проектних технологій надзвичайно актуальними.

Останнім часом у зв'язку зі становленням особистісно зорієнтованої освіти проектні технології переживають друге народження, ефективно доповнюючи інші педагогічні технології, які сприяють становленню особистості учнів професійно-технічних навчальних закладів як суб'єкта діяльності та соціальних відносин.

Головним елементом проектної технології є процес проектування учнівського пошуку – від моделювання тренувальних вправ до постановки навчальної проблеми та її дослідження, до конструювання та захисту оптимальних шляхів її розв'язання у вигляді проекту.

У результаті впровадження проектної технології в професійно-технічному навчальному закладі створюється інноваційне розвивальне середовище, яке передбачає:

- мотивацію навчальної діяльності;
- проблемно-креативну спрямованість, інтерактивну організацію освітньої діяльності;
- набуття знань, умінь і навичок як самостійного, так і колективного пошуку, постійну актуалізацію їх застосування, формування нового досвіду та розвитку необхідних психологічних якостей;
- орієнтацію на особистісний і колективний успіх.

Педагог та майстер сьогодні не скільки той, хто вчить, скільки той, хто розуміє й відчуває, як дитина вчиться. У цьому полягає

завдання особистісно-орієнтованої педагогіки, становлення якої відбувається нині.

Висновок. Отже, проектна діяльність передбачає інтеграцію та безпосереднє застосування знань та вмінь, спрямованих на набуття особистісного досвіду. Вона створює умови для творчої самореалізації учнів професійно-технічних навчальних закладів, сприяє розвитку їх інтелектуальних здібностей, самостійності, відповідальності, умінню планувати, приймати рішення, оцінювати результати. Подальшу перспективу дослідження проблеми вбачаємо у розкритті виховних можливостей проектної діяльності.

Список використаних джерел та літератури:

1. Голуб Г. В. Метод проектов как технология формирования ключевых компетентностей учащихся / Г. В. Голуб, О. В. Чуракова. – Самара : Профи, 2003. – 236 с.
2. Шарапова О. В. Нові технології навчання / О. В. Шарапова. –
3. К., 2002. – С. 49-54.
4. Полат Е. С. Нові педагогічні та інформаційні технології в
5. системі освіти : навч. посіб. / Е. С. Полат, М. Ю. Бухаріна, М. В. Моїсеєва, А. Е. Петров ; під ред. Е. С. Полат. – М. : Академія,
6. 2005. – 272 с.
7. 4. Калуська Л. Інновації в дошкіллі / Л. Калуська, М. Отрощенко. Тернопіль : Мандрівець, 2010. – 376 с.
8. 5. Сучасні шкільні технології : в 2 ч. / [упоряд. І. Рожнятовська, В. Зоц ; ред. рада М. Мосієнко та ін.]. – К. : Редакції загальнопедагогічних газет, 2004. – (Бібліотека "Шкільного світу"). – 128 с.

И. Пилипчук

Проектные технологии как направление инновационной деятельности профессионально-технических учебных заведений

В статье рассматривается сущность понятия проектных технологий как направления инновационной деятельности в учебно-воспитательном процессе. Особое внимание уделяется внедрению проектных технологий в профессионально-технических учебных заведениях.

I. Pilipchuk

Design technologies as the direction of innovative activities in vocational technical schools.

This article defines the essence of design technology as direction of innovative activities in educational process. The special attention is given to the introduction of design technologies into vocational-technical education.